

Franc Križnar

GLASBA NA POČITNICAH 1996

Uvod

Če smo še pred desetletjem, dvema nazaj za poletje lahko ugotovili, da odidejo umetnostne muze poleti na dopust, zaslužene počitnice, zdaj že dolgo ni več tako. Če že za vsako predhodno glasbeno sezono lahko ugotovimo, da je bogata tako po številu kot kvaliteti določenih prireditev, koncertov, se to potem vsako poletje še stopnjuje, do neslutnih dosežkov. Nekaj od teh imamo zagotovo v mislih, ko prebiramo ocene in poročila srečnežev, novinarjev in kritikov, ki si redno ali občasno ogledujejo in poslušajo velike evropske in svetovne glasbene festivale, kot so n. pr. Dunaj, Bayreuth, Bregenz, Edinburg, Osoje, Salzburg, Verona, ... (če jih v okviru članstva Evropskega združenja festivalov naštejemo le nekaj). Veliko premalo pa se zavedamo pomena in vrednosti številnih naših, slovenskih poletnih glasbenih prireditev, ki v osrednjih treh poletnih mesecih skupaj s prenekatero poletno »glasbeno šolo ali tečajem« zapolnjujejo naš glasbeni in s tem vsesplošni duhovni prostor. Tukaj in na tem mestu želimo zato opozoriti le na nekatere in spet le z nekaj naslovi, izvajalci in programi, kajti samo njihovo kompletno naštevanje bi krepko preseglo odmerjeni prostor za posredovanje zadevne problematike. Že takoj na začetku pa se zagotovo strinjamo, da vsa ta in druga umetnostna prizadevanja krepko presegajo zgolj ozke umetnostne ali še ožje glasbene potrebe in rezultate. Najmanj, kar iz vsega tega »trži«, je zagotovo slovenski turizem, torej ena od gospodarskih panog, kajti tudi lepote, ki jih ponujajo poletni glasbeni festivali, so na ta način gospodarsko osmišljene. Če že drugi ne, so se vsega tega še posebno pozitivno zavedali člani, pobudniki in ustanovitelji IMAGO SLOVENIAE/ PODOBA SLOVENIJE. Med njimi pa ne najdemo le uglednih kulturnih ustanov (Cankarjev dom, Festival Ljubljana, ljubljansko Društvo za oživljanje kulturne podobe starega mestnega jedra, mariborski Narodni dom, Primorski poletni festival, Klemen Ramovš Management, Gallus Carniolus, ...), pač pa tudi kar sedem državnih ministrstev, Vladni urad za informiranje, Center za promocijo slovenskega turizma, SAZU, številna (stara) slovenska mesta (Ljubljana, Litija, Kamnik, Maribor, Ptuj, Slovenj Gradec, Celje, Velenje, Kranj, Škofja Loka, Radovljica, Bled, Bohinj, Idrija, Nova Gorica, Piran, Ilirska Bistrica, Novo mesto, Metlika, Krško, ...), ugledna slovenska podjetja (Agencija Tivoli, Aktiva Group, ČZP Delo, Electa, Gorenje Velenje, Iskra Holding, Nova LB, Petrol, Pivovarna Laško, Zavarovalnica Triglav, ...) in nekateri ugledni slovenski posamezniki (dr. Milan Goren-

šek, Peter Rigl, Albin Zupanc, Televizija Slovenija, Slovenska tiskovna agencija, ...).

Vse to pa še ne pomeni, da smo z zastavljenimi cilji IMAGA/PODOBE SLOVENIJE že vse postorili za poletno prireditveno in s tem tudi turistično podobo naše male deželice tostran, »na sončni strani Alp«. Je pa vsekakor omenjeni projekt »...nastal iz potrebe po oživitvi starih mestnih jeder, cerkva in gradov na Slovenskem.« Z njim je zagotovo »...uresničena zamisel, kako turistično ponudbo slovenskih krajev popestriti s kulturno ponudbo, ki bo poživila kulturni in gospodarski razvoj slovenskih krajev in jih povezala v skupni promociji slovenske države. Projekt IMAGO SLOVENIAE – Podoba Slovenije tako postaja stičišče treh pomembnih dejavnosti. Na eni strani želi ohranjati kulturno dediščino, na drugi si prizadeva za obujanje kulturnega turizma in podjetništva, vse skupaj pa naj bi povezovala živa umetniška ustvarjalnost vsakoletnih kulturnih prireditev«.

Pa je res vse tako lepo in prav, kot nam na to kažejo uvodne »deklaracije« na eni strani povezanih partnerjev, po drugi strani pa spet nasprotnih si partnerjev zlasti še, ko bomo začeli nizati letošnje poletne (glasbene) festivale, njihove kvalitete premike, organizatorje, ...?

26. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL KOMORNE GLASBE GROBLJE 1996 (4.6. DO 12.7.).

Pod oboki Jelovškove umetnosti, v cerkvi sv. Mohorja in Fortunata v Grobljah pri Domžalah ga že nekaj let sem organizira Gallus Carniolus, d.o.o. z direktorjem Tomažem Boletom na čelu. Letos se je festival ob največji pomoči Občine Domžale in številnih drugih razširil še na ostali slovenski prostor ter dodal koncertom še poletno šolo – tečaj violončela slovitega nemškega solista in pedagoga Juliusa Bergerja. Zanimivost tega festivala je še stalna prisotnost kvalitetnih domačih, domžalskih izvajalcev (zbor ali orkester). Letos so tem sodelovanjem dodali še koprodukcijo z ljubljansko Akademijo za glasbo. Ni kaj, da ne bi posebej omenili vsaj katerega od desetih koncertov, na katerih so nastopili ruski violinist S. Krilov z italijansko pianistko S. Mormone, pa komorni orkester Pro arte z dirigentko N. Matošević in solisti: trobentar S. Praprotnik, klarinetist R. Spruk in flavtistka L. Zurunič, pianistka Tatjana Ognjanovič, nastop violončelista Juliusa Bergerja z njegovimi študenti, Komorni orkester Domžale-Kamnik z dirigentom A. Spasičem in solisti: saksofonistka B. Kotnik, fagotist A. Mitev in hornist B. Lipovšek in s krstno izvedbo Janija Goloba *Introdukcija* za altovski saksofon in godala, nastop tenorista M. Trčka in lutnarja ter arhilitnjarja B. Šinigoja ter sklepni nastop Slovenskih madrigalistov z neutrudnim zborovodjem J. Boletom.

Precej bolj v ozadju pa je na istem slovenskem pokrajinskem »koncu« spet zaživel prireditveni prostor GRAJSKIH KULTURNIH VEČEROV '96 na gradu Tuštanj (pri Moravčah); letos z edino odmevno koncertno postavitvijo v sicer integralni izvedbi Orffove kantate *Carmina burana* s pevsкими solisti: sopranistko O. Gracelj, tenoristom M. Trčkom in baritonistom J. Lešajo ter Slovenskim komornim zborom in zborom instrumentalistov; dirigent je bil Marko Vatovec.

8. GRAJSKE POLETNE PRIREDITVE LAŠKO '96 (22.6.–13.9.)

Pred nami je že en letošnji »žepni« slovenski poletni glasbeni festival v

Laškem. Glede na lepo tradicijo si je ob finančni podpori glavnega mecena Pivovarne Laško in ob smeli umetniški voditeljici Alenki Avbelj (ART A. Agency iz Ljubljane) vsako leto uspel privabiti širšo in ne le zgolj »lokalno« publiko. Vsako leto ta festival poskrbi za naročeno slovensko krstno delo. Letos je bil to povabljeni slovenski skladatelj srednje generacije, leta 1940 rojeni Marijan Gabrijelčič. Za zadnji, 4. letošnji koncert, klavirski recital ljubljanskega pianista Acija Bertonclja je prispeval svoj klavirski ustvarjalni prvenec *In vendar zveni* (1996) v štirih kontrastnih stavkih. Poleg tega sklepnega laškega dejanja že v septembru pa smo letos v Laškem (nadžupnijska cerkev sv. Martina in Kulturni center, kajti letošnje poletje zunanjim prireditvam ni bilo nič kaj naklonjeno tako, da je v Laškem odpadel njihov najbolj reprezentančni prireditveni prostor, dvorišče-atrij gradu Tabor) slišali in videli še našo slovito pevsko primadono, mezzosopranistko Marjano Lipovšek s pianistom Charlesom Spencerjem, avtorski večer slovenskega skladatelja in pianista Janeza Matičiča ob umetnikovi sedemdesetletnici, skupaj s kolegom in »vrstnikom«, našim violinskim asom Igorjem Ozimom, in češki godalni Kvartet Panochovo (ta je nastopil namesto napovedanega Kvarteta Pražak).

PIRANSKI GLASBENI VEČERI 1996 (28.6.–16.8.)

Z nekaj napovedmi in še marsikatero (naknadno) odpovedjo so izzveneli letošnji Piranski glasbeni večeri v križnem hodniku čudovitega poznorenesančnega arkadnega piranskega minoritskega samostana iz začetka 17. stol. Portoroški Avditorij kot glavni organizator in programer pa je imel vsaj z nekaterimi »izbranimi« umetniki kar nekaj sreče. Mednje zagotovo sodijo Ljubljanski madrigalisti, odmevni Chopinov klavirski večer s koprsko rojakinjo in na oddaljeni Siciliji živečo Sonjo Pahor-Torre, ansambel za zgodnjo glasbo Dulmans Vröudenton iz Salzburga ter instrumentalni trio: Stanko Arnold/trobenta, Branimir Slokar/pozavna in Katharina Kegler/klavir.

Pa še dvoje, troje, ... malce bolj skromnih, zato morda nič manj odmevnih festivalov kot neke vrste predah med dvema večjima, pomembnejšima: eden takih so morda ŠKOFJELOŠKI POLETNI VEČERI (23. 6. do 6. 7.), ki so v primerjavi z večino »specializiranih« poletnih festivalov letos vključili v organizaciji škofjeloške ZKO »zabavne« mjuzikl »OZ«, kranjski dixieland band, Duma Levantina, pevska skupina Katice) in »resne« (Ljubljanski madrigalisti, klarinetist Andrej Zupan s pianistom H. Haasom, Linhartova komedija Ta veseli dan ali Matiček se ženi, Gallus Consort iz Trsta) glasbene zvrsti.

Tu so še 12. POLETNE KULTURNE PRIREDITVE v Velenju (29. 6.–6. 9.) s prav tako »mešanim« programom; zdaj folklorno, zdaj zabavno zdaj »klasično-glasbeno« obarvanim.

Mnogo manj glasbeno, zato pa dramsko-gledališko obarvan je bil letošnji tradicionalni 3. PRIMORSKI POLETNI FESTIVAL s podnaslovom »Morje užitek« (1.–31. 7.). Med gosti so bili tudi »kantavtorji« kot recimo Iztok Mlakar.

44. MEDNARODNI POLETNI FESTIVAL LJUBLJANA 1996 (1. 7.–31. 8.).

Zagotovo najstarejši in umetnostno najbolj razgiban, čeprav z določenim poudarkom na vseh glasbenih zvrsteh, je osrednji slovenski poletni festival v Ljubljani. Vsa ta leta ga je uspelo ne le obdržati in vključiti v razburkane evropske, pač

pa ga počasi širiti tudi na druge slovenske kraje zunaj Ljubljane: na Bled, v Postojno in na Ptuj. Z nekaterimi dodatnimi napori se je povezal z nekdanjim (propadlim) postojnskim festivalom, vključil nekaj prireditev radovljiškega (14.) festivala za zgodnjo glasbo in še kaj. Povečal je število prireditev, v Ljubljani poiskal nove prireditvene prostore, povečal je število obiskovalcev, naših in tujih, četudi je bila njihova letošnja slavnostna otvoritev deževna in »kisla« po tej plati. Glede tega jo je letošnje nič kaj poletno deževno vreme zagodlo še marsikomu drugemu. Res pa je tudi, da bi tak festival, in kar je skoraj pravilo za druge evropske festivale, moral imeti kadarkoli (tudi v poletju, ko je iz povsem razumljivih vzrokov osrednji slovenski kulturni in prireditveni prostor – Cankarjev dom v redni »vzdrževalni in rekonstrukcijsko« – zaprti fazi!) na razpolago večji in alternativni pokrit prostor. Tako je bila letošnja otvoritev ob hudem nalivu z Orffovo polscensko postavitvijo kantate *Carmina burana* bolj odsev njene prave podobe kot pa ne vem kakšen izjemen umetniški užitek. »Blišč in beda slovenstva« se torej nadaljujeta kljub že navedenim pozitivnim in kooperativnim sklepom med članicami IMAGA/PODOBE SLOVENIJE. Ko pa takole listamo po vseh 47 prireditvah letošnjega 44. MPF, bi se v Ljubljani kar težko odločili za eno samo, samcato, osrednjo in težiščno (glasbeno) prireditev, koncert. Med njimi so bili orkestri in zbori, solisti in ansambli, naši in tuji, boljši in slabši, resni in manj resni, klasični in folklorni, koncertni in scenski, plesni in gledališki, pa tudi edini odpadli oziroma preneseni v naslednje poletje (1997), ko bo na vrsti že mali jubilej: 45. mednarodni poletni festival LJUBLJANA 1997 (Orkester Westdeutsche Sinfonia z našim solistom/violončelistom Cirilom Škerjancem).

GLASBENI JULIJ NA OBALI (1.–11. 7.)

S koncerti, predavanji, strokovnimi ekskurzijami in drugimi dogodki so se letos bolj v glasbeno-študijske kot pa kakšne druge namene na naši obali (torej v Izoli, Kopru in Piranu) spet pojavili stari znanci in prebujevalci glasbenega poletja na obali: sopranistka in pevska pedagoginja IRENA BAAR, klavirska spremljevalka in pianistka ALENKA ŠČEK-LORENZ, kitarista in kitarška pedagoga JERKO NOVAK in ISTVAN RÖMER, harmonikar in harmonikarski pedagog FRANC ŽIBERT in »spiritus agens« te obalne glasbene akcije, violinist in mentor ter pedagog za komorno igro TOMAŽ LORENZ. Zagotovo je bilo to desetdnevno glasbeno druženje vredno hkrati poletnega festivala in poletne (glasbene) šole oziroma številnih tečajev.

25. ZELŠKI KONCERTI (5. 7.–24. 9.)

Kakor piše na skromni zloženki neke vrste »spiritus agens« Zelških večerov v p. c. sv. Volbenka prof. dr. Frane Jerman, je cerkniška dolina s temi deli vrhunske umetnosti vsaj malo deležna pozornosti, vsaj kar zadeva koncertno življenje. Letos so ga pomagali obujati ob svečah Komorni zbor AVE, harfistka N. Sanzin in vokalna skupina KVARTA. Slovenski kvartet klarinetov, flavtist M. Zupan s čembalistom J. Šetincem in violončelistom M. Mlejnikom, angleški vokalnoinstrumentalni duo (glas, kitara in harfa): S. Roden in M. Vetry, DUMA s programom *Pred nebeškimi vrati* in znameniti instrumentalni ansambel – godalni kvartet TARTINI s solistoma – flavtistko I. Grafenauer in klarinetistom M. Bekavcem.

ARTIS MUSICAE CONVENTUS 1996 v Piranu (7. 7.–4. 8.)

Morda malce v zatišju, zato pa nič kaj manj vreden v primerjavi s »konkurenčnimi« Piranskimi večeri so piranski frančiškani (zanje gvardijan pater J. Šamperl) tam »uprizorili« svoj glasbeni festival, samostanske koncertne večere z naslovom *Gospod naj podeli mir!* Na njih so to poletje nastopili tenorist M. Trček in lutnjar ter arhilitnjak B. Šinigoj s programom *Musica religiosa*, ugledni ljubljanski flavtist A. Kacjan z italijanskim čembalistom A. Marchiolom in s programom Bachovih sonat za flavto in basso continuo, italijanska instrumentalista N. Sanzin/harpa in N. Bulfone/klarinet in basetni rog, SLOVENSKI BAROČNI TRIO (I. Baar/sopran, T. Lorenz/violina in M. Strmčnik/čembalo) s kantatami in arijami, za konec pa še instrumentalni kvintet (M. Šarc in A. Malcolm/oboji, P. Calligaris/fagot, Z. Marković/kontrabas in P. Poncet/čembalo).

(Prvo) GLASBENO POLETJE V BOHINJU (1996; 11. 7.–14. 8.)

Da je imela letošnje poletje res skoraj »vsaka vas svoj poletni festival ali šolo«, je dobesedno dokazalo to letošnje prvo glasbeno poletje v Bohinju, saj se je njihov celomesečni spet glasbeni festival odvijal v bližnji ž. c. sv. Martina v Srednji vasi (pri Bohinju). Pod umetniškim vodenjem Romana Leskovića ga je izpeljala radovljiška Didakta, na prvem – uvodnem in vsekakor najbolj odmevnem koncertu pa je nastopil naš renomirani komorni ansambel SLOVENICUM z dirigentom – maestro U. Lajovcem in s solisti: s flavtistom A. Kacjanom in trobentarjema A. Grčarjem in S. Arnoldom. V Bohinju pa so prepevali in igrali še LJUBLJANSKI OKTET, ponovno trobentar S. Arnold z orglavcem M. Strmčnikom, flavtistka I. Grafenauer z godalnim Kvartetom TARTINI, instrumentalni kvintet, ki smo ga že srečali v Piranu z baročno glasbo, in pevska solistka- sopranistka O. Gracelj z orglavcem T. Potočnikom.

POLETNA VIOLINSKA GLASBENA ŠOLA na Bledu (12.–27. 7.)

Ob dejstvu, da je z letošnjim letom za stalno odšel z Bleda mednarodni festival IDRIART, ki ga je ustanovil in ga še vedno vodi violinist in naš kulturni veleposlanik, violinist M. Pogačnik (festival je medtem preselil na Ptuj), pa se je letos na Bledu »v zameno« za to pojavila poletna violinska šola. Na mojstrskih tečajih sta jo vodila ugledni dunajski violinski pedagog M. Frischenschlager in naš D. Bravničar, njen mladinski tečaj pa J. Brence. Poleg same šole so bili seveda zanimivi v tem okviru številni koncerti mladih udeležencev, posebnih gostov in mentorjev, na samem Bledu kot v njegovi bližnji ter daljni okolici.

GLASBENO POLETJE NA GRADU PODSREDA 1996 (12. 7.–25. 8.)

Smelo so zakoračili po lanskoletnih poskusih v Zavodu Spominski park Trebče-Kozjanski park, ki upravlja s slikovitim renesančnim gradom v bližnji Podsredi. Poleg številnih mednarodnih poletnih »glasbenih« šol so bili seveda v oddaljeni Podsredi še najbolj zanimivi koncerti tako udeležencev kot uglednih glasbenikov, koncertantov in pedagogov: mednarodni seminar za improvizacijo v jazzu sta

vodila ameriški poliinstrumentalist Jerry Bergonz in francoski saksofonist Phillippe Geiss, naš ugledni violončelist Ciril Škerjanec je imel tam seminar za svoje glasbilo, v Podsredo se je letos vrnil tudi tisti, ki je lani še »oral ledino«, francoski strokovnjak za klasični saksofon Jean-Marie Londeix, ki mu je pomagal že lanskoletni asistent, mednarodno zasedeni Kvartet saksofonov ALLIAGE, in letos prvič »naše gore list«, Matjaž Drevenšek. Pompoznost letošnjega glasbenega poletja na gradu Podsreda pa je bila sklenjena 25. avgusta z zadnjim, mednarodnim seminarjem za pozavno in z našim Branimirjem Slokarjem.

12. MEDNARODNI KULTURNI FESTIVAL IDRIART (Grad Borl pri Ptuj, 14.–20. 7.)

Omenili smo že, da se je ta festival letos prvič in za stalno preselil z gorenjskega Bleda na štajerski Ptuj. Institut za razvijanje medkulturnih odnosov z umetnostjo, kot v prostem prevodu lahko preberemo kratice tega festivala s sedežem v nemškem Hamburgu in z dvema glavnima slovenskima »motorjema« na naših tleh, bratoma violinistom Mihom in kiparjem Markom Pogačnikom, je v ta del naše domovine spet zanesel nekaj najodličnejših glasbenih predstav, čeprav seveda ni manjkalo tudi drugih: tako politike kot ekonomije, bioenergetike in zdravega življenja, kmetovanja in folklore, ... Zagotovo pa bi našli še kaj, česar ne moremo niti omeniti, ker je bilo tudi odlične glasbe v odličnih Pogačnikovih interpretacijah vsak dan za cel dan.

12. MEDNARODNI POLETNI TABOR GLASBENE MLADINE SLOVENIJE v Dolenjskih toplicah (julij 1996)

Eden najstarejših poletnih glasbenih taborov, ki so se medtem razrasli »kot gobe po dežju«, je tokrat s številnimi koncerti, predavanji, ateljeji in glasbenimi delavnicami deloval v Dolenjskih toplicah: delavnico skladateljev sta vodila naš Uroš Rojko in Hrvat Marko Ruždjak. Je že tako, da se ti tabori s poletnimi šolami, pa tudi koncerti in poletni glasbeni festivali vedno bolj razraščajo na kulturno in še posebej glasbeno »deficitarnih« geografskih področjih. V tem njihovem delovanju velja izpostaviti še posebej rezultate orkestrskih vaj, ki jih je letos vodil mariborsko naturalizirani angleški dirigent Simon Robinson. Le-te so potem prinesle koncerte v Metliki, Novem mestu in Celju z glasbo naših in tujih avtorjev: G. F. Händla, A. Srebotnjaka, M. Šijanca in B. Brittna.

5. MEDNARODNA POLETNA VIOLONČELISTIČNA ŠOLA »PROGRES« (Kranj, 1.–10. 8.)

Profesorici sta bili letos kar dve, kar je novost sicer zasebne glasbeno-šolske ponudbe pri nas, ki jo že nekaj let več kot uspešno opravlja zasebna glasbena šola Parnas, d.o.o. iz Domžal: Susanne Basler iz Švice in Zdenke Kristl-Marinič iz Slovenije. 16 udeleženk in udeležencev iz Italije, Japonske, Koreje, Švice, in Slovenije je še največ pokazalo na zaključnem koncertu, kar je bil seveda tudi namen tega, še enega prijetnega ter koristnega glasbenega druženja mladih.

14. festival RADOVLJICA '96 (3.–18. 8.)

Vse prevečkrat so ta festival, ki se je letos kot 14. zadnjič oglašal v radovljiški baročni Graščini, poimenovali s festivalom stare glasbe. Kaj je staro in kaj je mlado, kaj je še starejše in kaj je najmlajše, so zagotovo lahko velike zadrege. Zato se velikokrat izognemo dobesednem prevodu (iz angl. *early* iz nem. *pa alte*) kar v zgodnjo glasbo. Zagotovo je le-ta veliko bolj nedvoumen, morda niti ne tako slabšalen, kot pa je lahko »stara« glasba. Letos je festival v Radovljici res sklenil svoje prvo obdobje ustanovitve in rasti do neslutenege mednarodnega razraščanja z neke vrste »Schwanengesangom«, vse pa seveda po zaslugi Klemena Ramovša in njegove ljubljanske Koncertne agencije. Če za vseh devet odličnih koncertov navedem zgolj izvajalce in pa države, od koder so prišli vsi po vrsti specializirani ansambli za zgodnjo glasbo, nekateri sicer že drugič, tretjič, ... kdo bi sicer štel te njihove po večini primerov več kot uspešne, več kot povprečne glasbene domete: NORVEŠKI SOLISTI in ACCADEMIA DANIEL ISRAEL z dirigentom in čembalistom Shalevom Ad-Elom in s programom zgolj Bachovih motetov, švicarski vokalno-instrumentalni trio v zasedbi: R. Zosso, A. Osnowycz in R. Breithaupt s srednjeveško glasbo od 11. do 14. stol., francoski vokalno-instrumentalni ansambel ALEGRIA s programom srednjeveške poezije na čast Device Marije, Flamski kvartet kljunastih flavt iz Bruslja s programom izvirne in prirejene glasbe avtorjev Guarnija, Byrda, Frescobaldija, Castella, Vivaldija, Bacha, ... naš, v tem kompandiju že večkrat omenjeni, vokalno-instrumentalni duo M. Trček in B. Šinigoj z deli skladateljev Dowlanda, Piccinija, Caccinija, Monteverdija in Purcella, avstrijski vokalno-instrumentalni ansambel ACCENTUS z Dunaja s programom španske ljudske in dvorske glasbe okoli leta 1500, ameriška sopranistka Barbara Hannigan z nizozemskim ansamblom TRIO UCCELLINI s programom glasbe avtorjev Purcella, Händla, Geminianija, Telemanna in Monteclaira, madžarski ansambel za zgodnjo glasbo KECSKES s pesmimi in plesi stare Madžarske in Transilvanije, in nazadnje še članica istega ansambla, orglavka Monika Kecskes sama na orgelskem recitalu v radovljiški župnijski cerkvi z orgelskimi deli Frescobaldija, Scheidta, Kajonija, Sweelincka, Bacha, Rieglerja in Mozarta. Dosedanji radovljiški festival za zgodnjo glasbo se v naslednjem letu, letu 1997, torej za svojo petnajstletnico dokončno seli v Brežice. Tak je očitno pač zakon trgovine in ekonomije in ne glasbe same.

POLETJE V STARI LJUBLJANI (julij–avgust)

Neke vrste alternativa ljubljanskemu poletnemu festivalu, njena »zastonjska« (beri: brezplačna, brez vstopnine za obiskovalce!) konkurenca je pod dežnikom ljubljanskega Društva za oživljanje kulturne podobe starega mestnega jedra spet izzvalo petje Stiškega kvarteta, študentov ljubljanske Akademije za glasbo in njihovega mentorja Toneta Potočnika z Gregorijanskim koralom do koncerta simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije in dirigenta Milana Horvata, kar pa je že sodilo v »elitno« akcijo IMAGO/PODOBE Slovenije. V atrijih ljubljanskega Magistrata, Nadškofijskega ordinariata in Trubarjevega antikvariata, na Pogačarjevem trgu, ... , kjer so »godli in peli« še harfistka Mojca Zlobko, Baročni kvintet M. Šarc, A. Malcolm, P. Calligaris, Z. Marković in P. Poncet, flavtist Matej Zupan s kitaristko Klaro Tomljanovič, Ribniški oktet in še kdo.

POLETNI VEČERI NA PTUJU (5.–9. 8.)

V atriju ptujskega dominikanskega samostana se je »zamesil« še en nov slovenski poletni festival s kar tremi zaporednimi večeri opernih arij, ki jih je odpel v dveh večerih naš priznani pevski solist, tenorist Janez Lotrič ob klavirski spremljavi Toneta Potočnika, na tretjem pa sta se jima pridružila še sopranistka Olga Gracelj in mladi mariborski violinist Peter Kuhar. Z gledališkim »dodatkom« Gledališča Ptuj, ki je tvorilo navedenim koncertom tudi »hardwarsko« podporo, pa se je omenjeni festival kot začetek novih kulturnih poletij na tem starodavnem mestu, »spočel« v nekaj, kar bomo morda dodobra spoznali šele v naslednjem letu. Lotričevo pevsko dejanje, dejanje pevcu, ki po novem postaja redni član dunajske državne Opere, pa je bilo z več kot petdesetimi odpetimi arijami vredno tudi Guinnessove knjige rekordov.

VALVASORJEVI VEČERI '96 (16. 8.–12. 9.)

Prvi mednarodni festival komorne glasbe na videz lokalne narave v Valvasorjevi kapelici na Izlakah (občina Zagorje ob Savi) počasi, počasi... prerašča v imenu samem vredno dejanje. Za letos so ga uvedli in morda že utrdili italijanski instrumentalni duo klarineta in klavirja (C. Mansutti in D. G. Leonradi), naša vokalna skupina (ženski vokalni kvartet a cappella) KVARTA, avstrijski godalni kvartet MENTIS, naš instrumentalni trio: M. Zupan/flavta, M. Mlejnik/violončelo in J. Šetinc/čembalo, in nazadnje še domačini, ZAGORSKI (vokalni) OKTET.

17. KOGOJEVI DNEVI v Kanalu ob Soči, na Zemonu, v Sežani in Ljubljani (31. 8.–20. 10.)

Ta mednarodni festival sodobne glasbe, postavljen že v zadnji poletni in hkrati prva dva jesenska meseca, ne le zgolj v Kanalu ob Soči, čeprav ga je ob nekaterih vidnih slovenskih javnih delavcih in še posebej glasbenikih, ki so vsi po vrsti neke vrste domačini, Primorci, uspelo postaviti in vsa ta leta obdržati v rokah kanalskemu Prosvetnemu društvu »Soča«: predsednik Sveta festivala, akademik in poet Ciril Zlobec, pa njegov umetniški direktor, dirigent Anton Nanut, član sveta in pisec številnih komentarjev in slovenski skladatelj Marijan Gabrijelčič, pa morda še podpredsednik Sveta festivala Peter Blažej in nadvse agilna poslovna tajnica Ljudmila Zimic, to naj bi bilo idejno in delovno jedro slednjega. Morda smo še koga izpustili, po dveh letih, odkar se je kanalska občina osamosvojila (od Nove Gorice), pa se seveda festival razraščča, umešča in najmanj kar je: nenehno potrjuje in opravičuje svoj mednarodni »rating«. Letos so to izvajalci ruski violonist Sergej Krilov in italijanska pianistka Stefania Mormone, akademski slikar France Pavlovec in umetnostna zgodovinarica Nelida Silič-Nemec, kitarist Tomaž Rajterič in poet Dane Zajc, Orkester iz Padove in Benečije z dirigentom A. Nanutom in solistom-violinistom M. Lougerico, pianist Boris Petrušanski, APZ »Tone Tomšič« z dirigentom Stojanom Kuretom, Studio za tolkala z umetniškim vodjem Borisom Šurbekom, Simfoniki RTV Slovenija z dirigentom A. Nanutom in solistoma-harfistko M. Zlobko in violončelistom D. Geringasom, (ponovno) violončelist David Geringas s pianistko T. Schatz, Orkester PRO ARTE z dirigentko Nado Matošević in solistko-harfistko Sofio Ristic, klavirski Trio Italiano in za konec še Ljubljanski godalni kvartet. Na

vseh teh koncertih je bil seveda obvezno prisoten naš veliki Marij Kogoj, njegov sodobnik Slavko Osterc, pa še drugi »klasiki« sodobne glasbe 20. stol., kar nekaj novitet – krstnih izvedb: Pavla Merkuja Tucica, mucica, za mešani zbor, Marijana Gabrijelčiča Utrpi za tolkala in klavir ter Koncert za harfo in godala, Janija Goloba Valovanja za ansambel tolkal in klavir, akademika Primoža Ramovša Vis vim vi superat za tolkala in klavir, Larise Vrhunc A Kogoj za klavirski trio in Dušana Bavdka *Drugi godalni kvartet*.

20. – jubilejne JESENSKE SERENADE GML (3.–29. 9.)

Še eden od glasbenih jubilejev: dvajset let po najmanj štirje različni programi, izvedeni v začetku v prvi vrsti v atriju Trubarjevega antikvariata, sedaj pa že »raztreščeni« po celotnem slovenskem geografskem prostoru, so seveda prerasli ambicije in pomen malega ljubljanskega društva – Glasbene mladine ljubljanske. So pa hkrati odsev njenega večletnega selektorja, violinista in pedagoga za komorno igro Tomaža Lorenza, ki med mladimi, pa že uveljavljenimi glasbeniki, našimi in tujimi, nenehno išče povezovalno nit med poezijo, arhitektonskimi in umetnostnozgodovinskimi prostori, tako imenovanih »neklavirskih« programov, in še kaj bi lahko našli, slišali in videli. No, letos so standardnim štirim Jesenskim serenadam, ki so izzvenele spet v atriju Trubarjevega antikvariata, ž. c. sv. Florijana na ljubljanskem Gornjem trgu, ž. c. sv. Marije Vnebovzete v Pirničah in sv. Janeza Krstnika v Preski (oboje pri Medvodah), Kosovi graščini na Jesenicah in na gradovih Bogenšperk ter Rajhenburg v Brestanici, dodali še peto, obletniško, z naslovom *Slovenski umetniki v poklon jubileju*. Na 20. JESENSKIH SERENADAH so tako letos nastopili: ansambel kranjske Glasbene šole CAMERATA CARNIOLA (mentorica Mojca Zlobko) s programom *Renesansa in kljunaste flavte*, kontrabasist Zoran Markovič in čembalistka Nedka Petkova s programom *Baročne glasbe na kontrabasu*, tenorist Igor Drnovšek s kitaristom Boštjanom Andrejcem s programom *Tenor in kitara v sodobnosti*, harmonikarja Ernő Sebastian in Primož Parovel s programom *Glasba za dve harmoniki in SLOVENSKI UMETNIKI V POKLON JUBILEJU*: Klemen Ramovš s kljunasto flavto, tenorist M. Trček in B. Šinigoj z lutnjo in arhilitnjo, flavtist A. Kacjan, violinist T. Lorenz in kitarist J. Novak ter Komorni zbor AVE. Letos so prebirali poezijo Nataša Barbara Gračner, Barbara Krajnc, Simon Šerbinek in Igor Škrj.

3. GLASBENI SEPTEMBER (9.–20. 9.)

Podoben, vendar veliko večji projekt kot ljubljanske Jesenske serenade zagotovo je pravo poletno, festivalsko in še posebej glasbeno »podjetje« mariborski-štajerski in vseslovenski GLASBENI SEPTEMBER. Jedri prireditve je že pred tremi leti kot neke vrste Baročnega festivala zasnoval njegov umetniški vodja in »idejni oče«, pianist, čembalist in pedagog Janko Šetinc. Zgradil ga je okrog nekdanjega mariborskega ansambla Collegium musicum, kjer so se takratnima članoma J. Šetincu in Milošu Mlejniku pridružili še preostali člani godalnega Kvarteta TARTINI, pa slovita flavtistka Irena Grafenauer, klarinetist Mate Bekavac, harfistka Maria Graf, . . . ; in še bi lahko naštevali, kajti letošnja bogata »softverska« podpora (programska knjižica, plakati, zgibanka, razglednice, . . .) navajajo vsega že kar več kot 26 solistov in ansamblov, zborov, dirigentov, . . . Za vsega več kot 16

priređitev-koncertov v Mariboru, Velenju, na Ptuju, v Slovenj Gradcu in Ljubljani, je od uvodnega vokalno-instrumentalnega začetka »alla« 28. Baročni festival v mariborski stolnici z instrumentalnimi koncerti do Pergolesijevega oratorija *Stabat mater*, preko številnih solističnih in ansambelskih koncertov, z vmesno »epizodo« posebnih prireditev-koncertov za mladino do sklepnega »Maratona poslastic in presenečenj«; vsekakor vsega preveč, da bi vsaj naštel vse izvajalce, njihove programe, ...

Sklep

Zanj si sposodimo nekaj misli, ki jih je ob 3. mariborskem GLASBENEM SEPTEMBRU '96 zapisal njihov umetniški vodja J. Šetinc, povzel pa seveda zunaj glasbe, v literaturi. Navedeni citat in oba mota pa naj bi v dobršni meri veljali za celotno kompendijsko predstavitev letošnjega slovenskega poletnega glasbenega dogajanja, v prvi vrsti namenjenega vzporeditvi s tujo tovrstno, poletno kulturno in še posebej glasbeno ponudbo: »*To je govorica navdušenja, govorica tistega, v kar verjamemo ali česar si obupno želimo*«. (Paulo Coelho, brazilski pisatelj).

»*Kadar si nečesa res želiš, stremi vse stvarstvo k temu, da bi se ti sanje uresničile*«. (Stari kralj v Coelhovem Alkimistu).

»*Z nevidnimi nitmi smo najmočnejše povezani*«. (Friedrich Nietzsche).